

КЛІНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Клінічна термінологія включає терміни, пов'язані з:

- Хворобами, їхніми симптомами та проявами,
- Порушенням фізіологічних функцій,
- Структурними змінами в органах та тканинах,
- Лікуванням,
- Профілактикою.

-
- Клінічні терміни – переважно грецького походження
  - Саме слово *клініка* походить з грецької мови
  - Це пов'язано з визначною роллю грецьких медиків у формуванні медицини як науки
  - Саме завдяки грекам було окреслено багато хвороб, а їхні назви через латину стали частиною європейської медичної термінології

- Греки були фундаторами раціональної медицини (5 ст. до н.е. – школа Гіпократата, 2 ст. н.е. - Гален). Було сформульовано теорії, які панували у медицині до 18 століття.
- У школі Гіпократата було вперше описано численні хвороби на основі спостережень, а деякі створені ними терміни використовуються у медичній практиці до нашого часу (*arthritis, nephritis, pleuritis*).

- Грецька мова «зручна» для побудови складних термінів. Тому і зараз для створення нових термінів використовують грецькі корені і суфікси для побудови нових термінів, і вже неможливо розрізнити за формою, який термін створений в античності, а який сучасний (*appendicitis, cystoscopus, streptococcus*). Близько половині медичних термінів не більше століття.
- Давньогрецькі та латинські корені, які використовуються у медичній термінології, є інтернаціональними, а тому загальнозрозумілими.

- Клінічні терміни створені переважно на основі грецької лексики та грецьких морфологічних елементів. Граматична ж форма таких термінів відповідає нормам граматики латинської мови або іншої мови, у яку вони запозичені.

Latina

adenītis

cardiopathia

osteōma

Українська

аденіт

кардіопатія

остеома

ОДНОСЛІВНІ КЛІНІЧНІ ТЕРМІНИ

ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТИ

- Початкові (ініціальні)
- Кінцеві (фінальні)

myalgia

arthralgia

podalgia

neuralgia

odontalgia

КІНЦЕВІ ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТИ

- За граматичними характеристиками можуть бути іменниковими або прикметниковими:
-**gĕnus, a, um**: biogĕnus, a, um.
- Деякі терміноелементи можуть використовуватися і як початкові, і як кінцеві

odont-

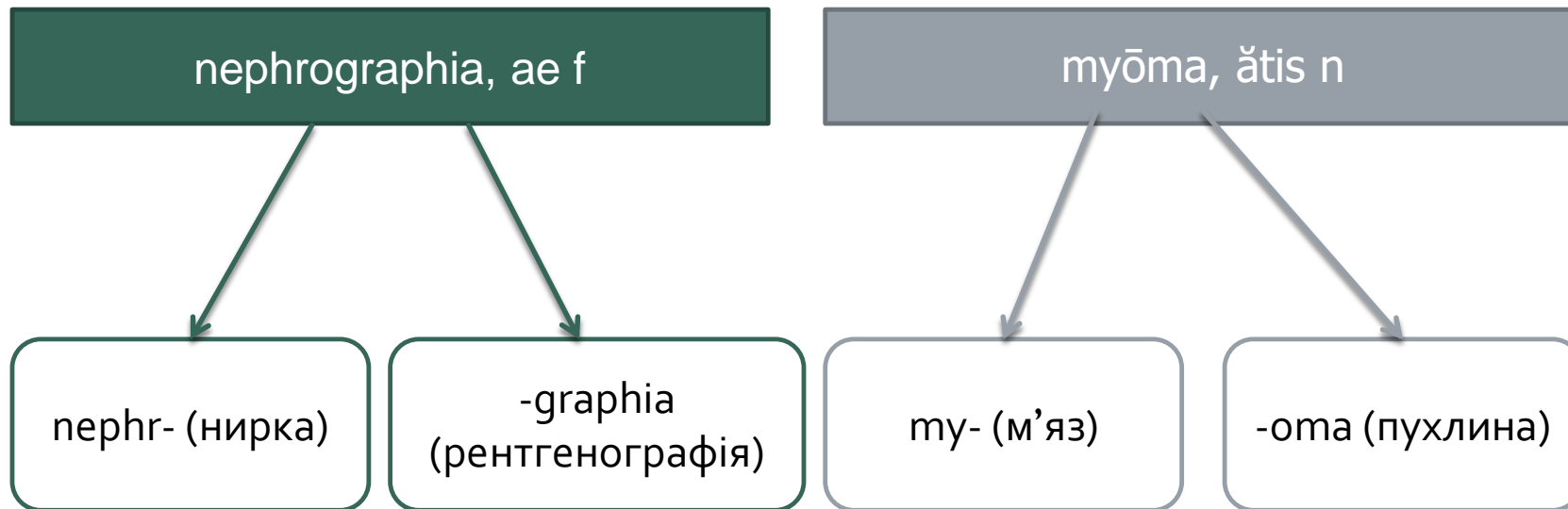
odontolĭthus, i m

-odontia

orthodontia, ae f

ОДНОСЛІВНІ КЛІНІЧНІ ТЕРМІНИ

- При поясненні значення однослівного клінічного терміна слід починати з кінцевого терміноелемента:

ОДНОСЛІВНІ КЛІНІЧНІ ТЕРМІНИ

1) прості (один корінь):

I.1. корінь і закінчення (часто вживаються з прикметниками або іншими іменниками):

asthma, ātis n; cancer, cri m; herpes, ětis m.

asthma bronchiale; ulcus gastris

I.2. корінь і суфікс:

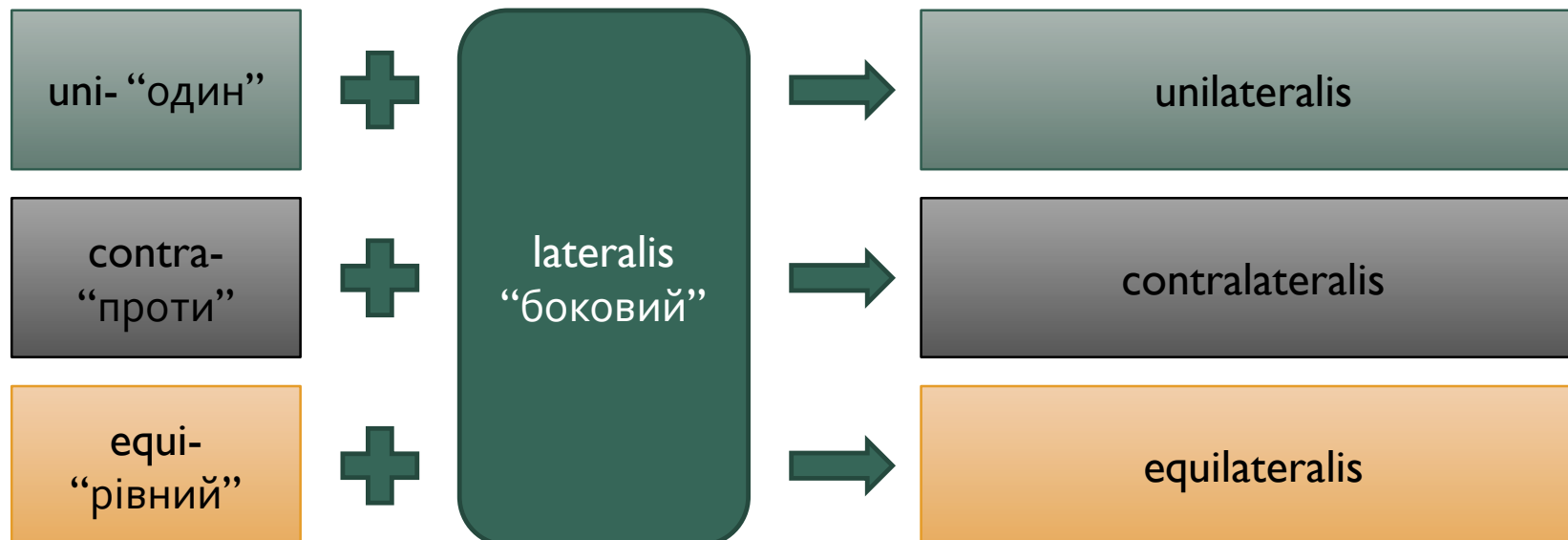
chondrōma, ātis n; carcinoma, atis n; gastritis, itidis

I.3. префікс і корінь: hyperfunctio, onis f; dysfunctio, onis f

I.4. префікс, корінь, суфікс, і закінчення:

parametrītis, ĩdis f; atrichia, ae f; endometritis, idis f

ПРЕФІКС

ОДНОСЛІВНІ КЛІНІЧНІ ТЕРМІНИ

2) складні (два і більше коренів).

Поєднуються сполучувальним голосним -o- або -i- (thorac/o, spondylo-):
hypermetropia, ae f; rhinopathia, ae f; otorhinolaryngolōgus, i m.

NB! Якщо початковий терміноелемент закінчується на голосний або фінальний починається, то сполучувальний голосний не вживається:

brady- (brady-cardia), brachy- (brachy-dactylia)

NB!!! broncho- / bronchi- never завжди вживаються з голосним: bronchiectasia, ae f (= bronchoectasia); bronchoadenitis, itīdis f.

bi- завжди вживається з -o-: biologyia, microbiologia, biopharmaceutica.

ВАРІАТИВНІСТЬ ОСНОВ

- ✓ ger-, geront-;
- ✓ haem-, haemat-.
- ✓ pan-, pant — pan-demia, pant-o-phobia.

НАГОЛОС У КЛІНІЧНИХ ТЕРМІНАХ

■ У термінах на **-ia** голосний «і» завжди наголошується (всупереч правилу):

- ✓ atrichia
- ✓ bronchiectasia
- ✓ haematuria
- ✓ hypermetropia
- ✓ odontalgia
- ✓ rhinopathia

АЛЕ: **anatómia** та терміни, які закінчуються на **-lógia**:

- ✓ cardiologia
- ✓ stomatologia

БАГАТОСЛІВНІ КЛІНІЧНІ ТЕРМІНИ

СТРУКТУРА

1) *Іменник в номінативі + іменник в генетиві:*

- fractūra costae; cancer ventriculi
- tumor caeci; infarctus cerēbri

2) *Іменник в номінативі + прикметник (узгодження!!!):*

- tumor benignus; stomatītis aphthōsa chronīca
- tumor malignus; myelopathia spondylogena
- asthma bronchiale; typhus abdominalis

3) *Іменник в номінативі + іменник в генетиві + прикметник в номінативі або генетиві:*

- fractūra membri inferiōris; fractūra crūris oblīqua
- fractura colli femoris; vulnus brachii laceratum
- sclerosis endocardii diffusa; oedemata membrorum inferiorum